

DECIZIE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Transvio” în proces de faliment, întreprinderea individuală „Dorin Ciobanu”,
în pricina civilă intentată la cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Transvio”, întreprinderea individuală „Dorin Ciobanu” față de terțul poprit Pădure Ilie,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017,

c o n s t a t ă

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2014 s-a intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Transvio” și s-a desemnat în calitate de administrator al insolabilității ÎI „Dorin Ciobanu”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015 s-a intentat față de SRL „Transvio” procedura de faliment și s-a desemnat în calitate de lichidator al debitorului ÎI „Dorin Ciobanu”

La data de 28 noiembrie 2016 lichidatorul SRL „Transvio” în proces de faliment, ÎI „Dorin Ciobanu” a depus cerere de validare a popririi împotriva terțului poprit Pădure Ilie.

În motivarea cererii a menționat că, potrivit informației ÎS „CRIS Registru” nr.08/4789 din 31 octombrie 2014, după SRL „Transvio” sunt înregistrate cu drept de proprietate privată 64 de unități de transport, iar la data de 02 februarie 2015

automobilele au fost anunțate în căutare de către instanța de insolvență pe motiv că în urma inventarierii nu a fost posibil determinarea locului de amplasare a acestora și nu au fost cunoscute persoanele terțe care le posedă în realitate.

Susține că potrivit răspunsului Direcției de identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport nr.03/1-6372 din 08 noiembrie 2016 automobilul de model Dacia Logan, n/î CMC 149 se află în posesia lui Pădure Ilie.

Menționează că potrivit răspunsurilor companiilor de asigurări „Auto-Siguranța” SA, „Asito” SA și „Moldcargo” SA, precum și din contractele și polițele de asigurare terțul poprit figurează ca parte asigurată de răspundere civilă auto și confirmă că automobilul menționat este utilizat nemijlocit de Pădure Ilie.

Relevă că, la data de 22 noiembrie 2016 a înaintat somație terțului poprit Pădure Ilie, prin care l-a notificat despre instituirea popririi asupra automobilului de model Dacia Logan, n/î CMC 149 și asupra mijloacelor bănești în sumă de 60000 de lei, care constituie contravaloarea automobilului nominalizat, în cazul în care acesta nu se mai află în posesia terțului poprit sau nu mai poate fi preluat în natură, solicitînd predarea automobilului lichidatorului sau obligarea achitării contravalorii automobilului în mărime de 60000 de lei, în termen de 5 zile de la data comunicării popririi, însă ultimul nu a reacționat.

Solicită validarea popririi instituite asupra automobilului de model Dacia Logan, n/î CMC 149 care face parte din masa debitoare a SRL „Transvio” și asupra mijloacelor bănești în sumă de 60000 de lei deținute în proprietate de către terțul poprit Pădure Ilie, care constituie contravaloarea automobilului nominalizat, în cazul în care acesta nu se află în posesia terțului poprit sau nu mai poate fi luat în natură; revendicarea din posesia terțului poprit Pădure Ilie și predarea în masa debitoare a SRL „Transvio” a automobilului de model Dacia Logan cu n/î CMC 149 sau încasarea de la terțul poprit Pădure Ilie a mijloacelor bănești în sumă de 60000 de lei care constituie contravaloarea automobilului nominalizat, în cazul în care acesta nu se mai află în posesia terțului poprit sau nu mai poate fi preluat în natură.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 s-a respins din lipsă de temei, cererea înaintată de lichidatorul SRL „Transvio”, în proces de faliment, ÎI „Dorin Ciobanu” împotriva terțului poprit Pădure Ilie cu privire la validarea popririi și s-a desființat poprirea instituită asupra automobilului de model Dacia Logan, n/î CMC 149, ce face parte din masa debitoare a SRL „Transvio” și asupra mijloacelor bănești în sumă de 60000 de lei deținute în proprietate de către terțul poprit Pădure Ilie, care constituie contravaloarea automobilului nominalizat, în cazul în care acesta nu se mai află în posesia terțului poprit sau nu mai poate fi preluat în natură. S-a încasat de la SRL „Transvio” în proces de insolvență în folosul statului taxa de stat în sumă de 1800 de lei.

La data de 07 martie 2017 lichidatorul SRL „Transvio”, ÎI „Dorin Ciobanu” a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi hotărîri de validare a popririi față de terțul poprit Pădure Ilie în sensul formulat în cererea de validare a popririi.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt din cererea de validare a

popririi, menționând că, terțul poprit Pădure Ilie a recunoscut faptul că automobilul de model Dacia Logan, n/î CMC 149 se află în posesia acestuia însă nu dorește să-l restituie, deoarece se consideră îndreptățit să-l rețină, ultimul prezentând probe în acest sens.

Susține că instanța de insolvabilitate a apreciat eronat probele care confirmă că terțul poprit Pădure Ilie a intrat în posesia automobilului ilegal, deoarece procura eliberată terțului poprit de a scoate de la balanța SRL „Transvio” automobilul nominalizat este nulă ca rezultat al lipsei datei întocmirii, invocând prevederile art.254 alin.(2) din Codul civil.

Argumentează că terțul poprit nu s-a conformat prevederilor pct. 39 și pct. 40 din Regulamentul cu privire la Registrul de stat al transporturilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1047 din 08 noiembrie 1999 și nu a prezentat unul din actele enumerate în pct.7 din Regulamentul de înmatriculare a mijloacelor de transport, aprobat prin același act normativ, pentru a demonstra efectuarea înscrierilor drepturilor sau a retenției exercitate asupra automobilului nominalizat supra.

Invocând prevederile art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, art. 307 alin.(2) din Codul civil și cele ale art.126 din Legea insolvențității, susține că cererea de validare a popririi înaintată de către lichidatorul SRL „Transvio”, este întemeiată și urma a fi admisă, deoarece terțul poprit recunoaște că automobilul nominalizat se află în posesia sa.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvențității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvențitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvențității, hotărârile și încheierile instanței de insolvențitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul reține că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 (f.d. 61-65) pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă cererea de recurs a fost depusă la oficiul poștal la data de 07 martie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d.98), prin urmare calea de atac se consideră exercitată în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de lichidatorul SRL „Transvio” în proces de faliment, ÎI „Dorin Ciobanu” urmează a fi admis, casată hotărârea primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță pentru următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la adoptarea hotărârii contestate, nu au fost constatate și elucidate pe

deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul cauzei a fost cercetat superficial.

Materialele cauzei atestă că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015 s-a intentat procedura de faliment față de SRL „Transvio”, cu dizolvarea debitorului (f.d.4-7).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2015 s-au anunțat în căutare mijloacele de transport care aparțin societății insolubile SRL „Transvio”, impunându-se anumite obligații organelor afacerilor interne (f.d. 8-12).

Prin informația nr.03/4789 din 31 octombrie 2014 s-a comunicat că potrivit Registrului de sta al transporturilor, după SRL „Transvio” sunt înregistrate unitățile de transport, printre care și automobilul de model Dacia Logan, n/î CMC 149, iar la 28 octombrie 2014 a fost înregistrată interdicția de înstrăinare a acestora (f.d.13-16).

La data de 06 decembrie 2016, terțul poprit a recepționat somația expediată de lichidatorul SRL „Transvio”, ÎI „Dorin Ciobanu” prin care a solicitat transmiterea bunului poprit, automobilul de model Dacia Logan, n/î CMC 149 sau în cazul în care nu poate fi predat în natură să plătească contravaloarea acestuia în mărime de 60000 de lei (f.d.17-18).

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 s-a respins din lipsă de temei, cererea înaintată de lichidatorul SRL „Transvio”, în proces de faliment, ÎI „Dorin Ciobanu” împotriva terțului poprit Pădure Ilie cu privire la validarea popririi și s-a desființat poprirea instituită asupra automobilului de model Dacia Logan, n/î CMC 149, ce face parte din masa debitoare a SRL „Transvio” și asupra mijloacelor bănești în sumă de 60000 de lei deținute în proprietate de către terțul poprit Pădure Ilie, care constituie contravaloarea automobilului nominalizat, în cazul în care acesta nu se mai află în posesia terțului poprit sau nu mai poate fi preluat în natură. S-a încasat de la SRL „Transvio” în proces de insolabilitate în folosul statului taxa de stat în sumă de 1800 de lei (f.d.61-65).

În susținerea poziției instanța de insolabilitate a reținut că procura eliberată de SRL „Transvio” a fost împuternicit terțul poprit Pădure Ilie să radieze această unitate de transport de la balanța întreprinderii, împrejurări ce confirmă afirmația că posesorul de fapt a autovehiculului a răscumpărat mașina pe care o deține efectiv.

La fel, instanța de insolabilitate a constatat că din certificatele de înmatriculare și foaia de parcurs pentru automobil, prezentate de terțul poprit Pădure Ilie, rezultă că inițial unitatea de transport a aparținut SRL „Opriola”.

Analizînd legalitatea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 în limitele invocate în recurs, Colegiul constată că actul de dispoziție contestat a fost emis cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural pertinente.

Conform art. 126 alin. (1), (2), (8) și (12) din Legea insolabilității, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi

poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului. Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolvență, care validează poprirea. Dacă poprirea a fost înființată asupra unor bunuri mobile corporale care se aflau la data înființării în posesia terțului poprit, instanța va decide predarea lor în proprietate debitorului. Dacă bunurile mobile corporale datorate debitorului nu se mai află la data validării în posesia terțului sau nu pot fi predate în natură, acesta este obligat, prin hotărâre de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz în care va fi urmărit direct prin executorul judecătoresc.

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Colegiul menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor cât și

pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe. Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Reieșind din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de insolvență nu a elucidat circumstanțele importante ale pricinii și consideră că aprecierea probelor de către ultima a fost arbitrară.

În acest sens, Colegiul remarcă faptul că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cererii de validare a popririi înaintate, era indispensabil, alături de cele constatate, ca instanța de insolvență să supună verificării cele invocate de Pădure Ilie în ședința de judecată precum că ultimul urma să răscumpere automobilul de model Dacia Logan n/î CMC 149 în termen de un an și jumătate, achitând câte 350 de lei pentru fiecare 6 zile din săptămână. Totodată, instanța de insolvență urma să cerceteze faptul dacă terțul poprit Pădure Ilie a achitat ratele invocate, precum și faptul dacă lichidatorul SRL „Transvio” a întreprins careva acțiuni în vederea stabilirii contabilizării acestor sume.

Mai mult, instanța de insolvență nu a elucidat circumstanțele faptice ale pricinii care ar face lumină în privința aspectelor determinante ale speței întru soluționarea justă a litigiului și anume nu a stabilit care au fost raporturile juridice dintre SRL „Transvio”, terțul poprit, Pădure Ilie și Cucta Gheorghe, în vederea identificării existenței relațiilor dintre ei, deoarece Pădure Ilie invocă faptul că a avut o înțelegere cu Cucta Gheorghe cu privire la răscumpărarea automobilului în privința căruia se solicită înființarea popririi, însă automobilul respectiv s-a aflat în proprietatea SRL „Opriola” în baza certificatului de înmatriculare nr. 077105937 din 09 iulie 2007 (f.d.48), apoi în proprietatea SRL „Transvio” în baza certificatului de înmatriculare nr. 108209311 din 20 decembrie 2010 (f.d.49), pe când Cucta Gheorghe figurează ca administrator al SRL „Opriola” (f.d.47).

Cu referire la faptul că instanța de insolvență a concluzionat că procura eliberată de SRL „Transvio” a fost împuternicit terțul poprit Pădure Ilie să radieze această unitate de transport de la balanța întreprinderii, împrejurări ce confirmă că posesorul de fapt a autovehiculului a răscumpărat mașina pe care o deține efectiv.

Instanța de recurs constată că instanța de insolvență urma să verifice legalitatea procurii (f.d.53) prin prisma dispozițiilor art. 254 alin.(2) din Codul civil care prevede că, este nulă procura în care nu este indicată data întocmirii. Mai mult, odată ce terțul poprit se consideră îndreptățit să dețină automobilul litigant, instanța de insolvență urma să cerceteze și să stabilească în baza cărui *just titlu* acesta deține automobilul respectiv, or potrivit art. 307 alin. (1) din Codul civil, este considerată posesor de bunăcredință persoana care posedă legitim sau care se poate considera îndreptățită să posede în urma unei examinări diligente, necesare în raporturile civile, a temeiurilor îndreptățirii sale. Buna-credință este prezumată.

În acest sens, instanța de recurs reiterează dispozițiile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă care prevăd că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Respectiv, Colegiul consideră întemeiate argumentele invocate în recurs precum că terțul poprit nu s-a conformat prevederilor pct. 39 și pct. 40 din Regulamentul cu privire la Registrul de stat al transporturilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 08 noiembrie 1999 și nu a prezentat unul din actele enumerate în pct. 7 din Regulamentul de înmatriculare a mijloacelor de transport, aprobat prin același act normativ, pentru a demonstra efectuarea înscrierilor drepturilor sau a retenției exercitate asupra automobilului nominalizat supra, argumente care combat concluziile instanței de insolvență precum că probele prezentate în susținerea cererii de validare a poprii sunt combătute prin explicațiile terțului poprit, concluzie ce se desprinde din prevederile pct. 9 și pct. 39 din Regulamentul cu privire la registrul de stat al transporturilor, care prevăd că titlu de proprietate este un contract, act administrativ sau alt document prevăzut de legislație care acordă, modifică sau încetează drepturile patrimoniale. Titlurile de proprietate sînt documente ce confirmă dreptul de proprietate asupra vehiculelor (agregatelor), modificarea și încetarea acestui drept.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanța de insolvență nu a întreprins măsuri în vederea soluționării litigiului apărut prin constatarea unor fapte necesare examinării la care instanța urma să contribuie, or prin prisma art. 118 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în caz de necesitate instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În altă ordine de idei, instanța de recurs remarcă faptul că instanța de insolvență în susținerea poziției sale face referire la circumstanțele de fapt și drept analogice din decizia Curții Supreme de Justiție nr.2ri-18/17 din 18 ianuarie 2017, însă concluzia respectivă este eronată, dat fiind faptul că în decizia respectivă automobilul în privința căruia s-a pretins înființarea poprii nu se cunoaște locul aflării și cine era ultimul posesor, însă în prezenta cauză, automobilul în privința căruia pretinde înființarea poprii se află în posesia terțului poprit, fapt confirmat însăși de ultimul. Respectiv, raționamentele din decizia Curții Supreme de Justiție nr.2ri-18/17 din 18 ianuarie 2017 nu pot fi aplicate la examinarea respectivei pricini.

În concluzie, instanța de recurs notează că, în conținutul hotărîrii judecătorești pronunțată în prezenta pricină nu sunt oferite răspuns la toate chestiunile de drept invocate de recurent, aspectele de fapt ale speței nu au fost constatate în mod indubitabil, erori ce nu pot fi remediate în ordine de recurs și urmează să fie elucidate la rejudecare.

Avînd în vedere cele invocate supra, instanța de recurs precizează că la rejudecarea pricinii, instanța de insolvență urmează să stabilească concret în baza cărui titlu Pădure Ilie deține automobilul de model Dacia Logan, n/î CMC 149, care au fost acțiunile lichidatorului SRL „Transvio”, ÎI „Dorin Ciobanu” în vederea stabilirii contabilizării sumelor plătite de Pădure Ilie, avînd în vedere că ultimul susține că a achitat ratele pentru automobilul în privința căruia se solicită înființarea poprii în termen de un an și jumătate, în urma înțelegerii cu Cucta Gheorghe și reexaminînd pricina să emită o hotărîre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Transvio” în proces de faliment, ÎI „Dorin Ciobanu”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2017 în pricina civilă intentată la cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Transvio”, întreprinderea individuală „Dorin Ciobanu” față de terțul poprit Pădure Ilie, cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu